

గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి శ్రీ ఎం.లక్ష్మణ్ మర్యు
గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి శ్రీ మతో జి.అనుపమ చక్రవర్తి

క్రమీనల్ అప్పీల్ నం.66/2023

తీర్మానం: (గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి శ్రీ ఎం.లక్ష్మణ్ గౌరవనీయులైన న్యాయమూర్తి శ్రీ మతో జి.అనుపమ చక్రవర్తి)

1. IV అదనపు మౌట్రోపాలిటన్ సాషన్స్ జడ్జి-కమిషన్-సాషన్స్ క్రోటూ, NIA కేసుల కోసం, నాంపల్ లి, హైదరాబాద్ క్రోటూలలో RC-03/2022/NIA/HYDలోనో Crl.MP.No.09/2023లో 17.01.2023 నాటి ఉత్తర్వుకు వ్యతిరేకంగా ఈ క్రమీనల్ అప్పీల్ దాఖలు చేయబడింది, ఇక్కడ పిటిషనర్లు/నందితులు నం.32 నుండి 36 వరకు మూడు రోజుల పాటు అంటే 19.01.2023 నుండి 21.01.2023 వరకు పోలీసు కస్టడీకి అనుమతించారు.

2. ఇతర నందితుల సాల్ ఫోన్ల నుంచి కొన్నో ఫోరన్స్ క్ ఆధారాలను సేకరించి మర్యు మౌబైల్స్ ఫోన్ల నుంచి సేకరించిన డేటాకు సంబంధించిన నోరడీషన్ల సమాచారానో రాబట్టేందుకు నందితులు నం.32 నుంచి 36 వరకు ఐదు రోజుల పాటు పోలీసు కస్టడీకి ఇవ్వాలనో, కోరుతూ జాతీయ దర్యాప్తు సంస్థ (NIA), Crl.MP.No.09/2023 పిటిషన్ ను దాఖలు చేసింది.

3. పిటిషనర్లు 117 రోజుల జ్యుడీషియల్ కస్టడీనో మారతో చేసుకున్నప్పుడు పిటిషన్ దాఖలు చేయడం వాదాసాపదం కాలేదు. దీనో అర్ధం, చట్టవ్యతిరేక కార్యకలాపాల (నోవారణ) చట్టం, 1967 (సంక్షిప్తంగా "చట్టం") ప్రకారం పోలీసు కస్టడీనో మంజూరు చేయడానోకి అనుమతించబడిన కాలం, అయిన 30 రోజుల తరువాత పిటిషన్ దాఖలు చేయబడింది.

4. ఒక సారో 30 రోజులలోగా పోలీసు కస్టడీనో NIA పొందిన తర్వాత, 30 రోజులకు మించి ఆలసానోకి సరియైన కారణాలతో కూడా తదుపరి కస్టడీ కోసం వారు చేసిన రొండవ దర్యాప్తును

కొనసాగించలేమనీ అప్పీల్ లాంటి తరఫు న్యాయవాదీ వాదించారు. జారీ చేసిన ఉత్తర్వులు అధికార పరిధిలో లేనదనీ, అదీ అక్కరమాలకు గురౌతుందనీ ఆయన పేర్కొన్నాడు.

5. ఈ చట్టంలోని 43 D (2) (b) లోని రౌండ్ వ నోబంధన, అటువంటి దరఖాస్తు చేయడంలో జాప్యంనాకీ సహాయకమైన వీరణ ఇస్తే, 30 రోజులకు మించి పోలీసు కస్టడీ కోసం దరఖాస్తును దాఖలు చేయడానాకీ NIAకు వీలు కల్పిస్తుందనీ NIA తరఫున ప్రత్యేక ప్రభుత్వ న్యాయవాదీ వాదించారు. కోర్టునల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973లోని సెక్షన్ 167(2)కు ఈ నోబంధన మినహాయింపు అనీ ఆయన పేర్కొన్నాడు. 30 రోజులలోపు దరఖాస్తుల సంఖ్యను తరించడానాకీ ఎలాంటి పరిమితి లేదనీ, చట్టంలోని సెక్షన్ 43 D (2) (b) లోని రౌండ్ వ నోబంధన ప్రకారం రౌండ్ వ దరఖాస్తును మినహాయించి, చట్టంలో లేదా Cr.P.C.లో అటువంటి భాషను ఉపయోగించలేదనీ ఆయన ఇంకా వాదించారు.

6. మహారాష్ట్ర వర్సెస్ పవన్ కుమార్ ఫక్రీచంద్ ఉయీకే [Criminal Appeal No. 22/2023, తేదీ.18.01.2023] కేసులో బాంబే హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై అప్పీల్ లాంటి తరఫు న్యాయవాదీ ఆధారపడ్డారు, బాంబే హైకోర్టు ఈ కేరందీ విధంగా పేర్కొంది:

“14. రౌండ్ వ నోబంధన ప్రభావనో పరిగణనలోకి తీసుకున్న సుప్రీంకోర్టు, ఇదీ అనుపమ జా.కులకర్ణి కేసులో చట్టంలో మార్పు తీసుకుందనీ వ్యాఖ్యానించినది. నోబంధన ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి జ్యుడీషియల్ కస్టడీకి రిమాండ్ చేయబడితే, మొదటి 30 రోజులలో జాతీయ దర్యాప్తు సంస్థకు పోలీసు కస్టడీ ఇవ్వకపోతే, సరైన కారణాల ఆధారంగా, కోర్టు పోలీసు కస్టడీని మంజూరు చేయవచ్చు, అనీ వీరించబడింది”.

7. పోర్టుకొన్ న వాదం నోపథ్యంలలో, క్రోమోనల్ పోర్టుసీజర్ కోడ్, 1973లోని సెక్షన్ 167 (2)ని సూచించడం సముచితం, ఇది ఇక్కడ కింద చదవబడుతుంది:

“167. వాదం ఇరవై నాలుగు గంటలలో మూర్రోత చయనప్రమడు పోర్టురోయ:

(1) ...

(2) ఈ సెక్షన్ కింద నిందిత వ్యక్తినో పంపించో మోజీస్ట్రేట్, అతనికో కేసును వాదించో అధికార పరోధి ఉన్నా లోదా లోకపోయినా, అటువంటి కస్టడీలో ఉన్న నిందితుడిని నోరబంధించడానికో సరయైనదని భావోతే మూత్రం పదోహాను రోజులకు మించని కాలానికో మోజీస్ట్రేట్ ఎప్వటికప్రమడు అధికారం ఇవ్వవచ్చు; మరయు కేసును వాదించడానికో లోదా వాదంకు అప్వగించడానికో అతనికో అధికార పరోధి లోనట్యితే మరయు తదుపరి నోరబంధం అనవసరమని భావోతే, అతను నిందితుడిని అటువంటి అధికార పరోధి కలిగిన మోజీస్ట్రేట్కు పంపమని ఆదేశించవచ్చు:

అందించిన

(a) మోజీస్ట్రేట్ నిందితుడిని పదోహాను రోజుల హాలు పోలీసు కస్టడీలో కాకుండా, అలా చయడానికో తగిన ఆధారాలు ఉన్నాయని సంత్యప్తే చందీతే, నోరబంధించడానికో అధికారం ఇవ్వవచ్చు, కానీ ఏ మోజీస్ట్రేట్ నోరబంధానికో అధికారం ఇవ్వడు. ఈ పోరా కింద కస్టడీలో ఉన్న నిందితుడు మూత్రం కాలానికో మించి,

(i) త్రొంభై రోజులు, వాదం అనోది మరణశోక్ష్ జీవీత ఖైదు లోదా పదోళ్లకు తక్కువ కాకుండా జైలు

శాక్ష్మ వాధించదగిన నోరొనొక సంబంధించినదో అయితే;

- (ii) అరవై రోజులు, దర్మయాపతు ఏదైనా ఇతర నోరొనొక సంబంధించినదో, మరియు చొప్పబడిన తొంభై రోజులు లేదా అరవై రోజులు గడుమ ముగిసిన తర్వాత, నొందొతుడు సొదొధంగా ఉంటొ బొయొల్పొ వొడుదల చేయబడతొరు బొయొల్ ఇవొవడొనొకొ మరియు అందొంచడొనొకొ, మరియు ఊపొవొభొగం కొరొంద బొయొల్పొ వొడుదలైన పొరతొ వొయొకొతొ ఆ అధొయొయం యొకొక పొరయొజనొల కొసం అధొయొయం XXXIII యొకొక నొబంధనల పొరకొరం వొడుదల చేయబడొనటొలు పొరొగణొంచబడుతుందొ;

- (b) నొందొతుడొనొ మొదటొసొరొ వొయొకొతొగతంగా, ఆ తర్వాత పొరతొసొరొ పొలొసొల అదుమలొ ఉంచొతొ తపొప ఏ మొజొసొట్టొరొట్టొ కుడొ ఊ సొకొషనొ కొంద నొందొతుడొనొ పొలొసొ కసొటడొలొ నొరొబంధొంచడొనొకొ అధొకొరం ఇవొవకుడదు, అయితే మొజొసొట్టొరొట్టొ నొందొతుడొనొ వొయొకొతొగతంగా లేదొ ఎలకొట్టొరొనొకొ వొడొయొ లొంకొజొ మొధొయమం దొవొరొ హొజరుపొరొచొన తరువొత జొయుడొషొయలొ కసొటడొలొ తదుపొరొ నొరొబంధొనొనొ పొడొగొంచవచొచు;

- (c) ఊ వొషయంలొ హొకొరొట్టు దొవొరొ పొరతొయొకొగా అధొకొరం లొనొ రొండవ తరగతొకొ చొందొన ఏ మొజొసొట్టొరొట్టొ కుడొ పొలొసొల కసొటడొలొ నొరొబంధొనొకొ అధొకొరం ఇవొవకుడదు.

8. ఊ చటొటంలొనొ సొకొషనొ 43 డొ (2) (ఎ) & (బొ) ను కుడొ పొరసొతొవొంచడం సముచొతం, ఇదొ ఇకొకడ ఊ కొరొందొ వొధంగా ఉందొ:

43 (D) నొయమొవళొలొనొ కొనొనొ నొబంధనలను సవరొంచొన అనువరొతనం:-

(1) ...

(2) ఈ చట్టం కింద శిక్షార్హమైన నేరానికి సంబంధించిన కేసుకు సంబంధించి కోడ్ యొక్క సెక్షన్ 167, సబ్ సెక్షన్ (2)లోని మార్పులకు లోబడి వర్తించుతుంది: -

(a) "వదోహాను రోజులు", "తొంభై రోజులు" మరియు

"అరవై రోజులు" అనే పదాలను తొలగించి

కనిపించినా, వాటిని వరుసగా "ముప్పై రోజులు",

"తొంభై రోజులు" మరియు "తొంభై రోజులు"

పదాలనుగా పరిగణించాలి; మరియు

(b) నిబంధన తరువాత, ఈ కోరింది నిబంధనలు

చేర్చబడతాయి, అవి:-

తొంభై రోజులలోగా దర్యాప్తు పూర్తి చేయడం సాధ్యం కాకపోతే, దర్యాప్తు పూర్తిగానే సాధ్యం కాకపోతే పబ్లిక్ ప్రాసీక్యూటర్ ఇచ్చిన నోటీసు, నోటీసులను తొంభై రోజులకు మించి నిర్బంధించడానికి నిర్దేశించిన కారణాలతో కోర్టు సంతృప్తి చెందవచ్చు, ఈ కాలానికి నూరు ఎనిమైది రోజుల వరకు పొడిగించవచ్చు:

ఈ చట్టం కింద దర్యాప్తు చేస్తున్న పోలీసు అధికారి, దర్యాప్తు పర్యవేక్షణ కోసం, జ్యుడీషియల్ కస్టోడియన్ ఉన్న ఏ వ్యక్తినినైనా జ్యుడీషియల్ కస్టోడియన్ నుండి పోలీసు కస్టోడియన్ కోరితే, అతను అలా చేయడానికి కారణాలను పేర్కొంటూ అఫ్డెవట్ దాఖలు చేయాలని, అటువంటి పోలీసు కస్టోడియన్ అభ్యయర్థించడానికి ఆలస్యం ఏమైనా ఉంటే కూడా వీలవచ్చినట్లుగా చేర్చబడింది."

9. ఈ చట్టంలోని పోరత్రయక నిబంధన కారణంగా 'పదహాను రోజులు' అనే పదానికి బదులుగా ముప్పై రోజులు అంటే 1973 క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 167 (2) ప్రకారం పదహాను రోజులలో కాకుండా ముప్పై రోజులలో పోలీసు కస్టడీ ఇవ్వవచ్చని ఈ రౌండు నిబంధనలను కలిపి చదివితే తాలుసవుతుంది.

10. నిర్ణీత గడువులలోగా పోలీసు కస్టడీకి ఇచ్చినందుకు, NIAకు అనేక దరఖాస్తులను చేసే హక్కు ఉందనేది కూడా తీవ్రమైన వాదన కాదు. ఒకసారి దరఖాస్తు దాఖలు చేసిన తర్వాత, పోలీసు కస్టడీ కోసం రౌండ్ వ దరఖాస్తు ముప్పై రోజులలో నిర్వహించబడదని నిషేధం లేదు.

11. ఈ విషయంలో, "గౌతమ్ నవలఖా వర్సెస్ నేషనల్ ఇన్వెస్టిగేటివ్ ఏజెన్సీ" [Criminal Appeal No.510 of 2021, dated 12 May, 2021] కేసులో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును ఇక్కడ ప్రస్తావించడం సముచితం:

“128. UAPA కింద కేసులో వర్తించే సెక్షన్ 167 కింద స్థానం కోరింది విధంగా ఉంటుందని మేము భావిస్తున్నాము:-

నిస్సందేహంగా, పోలీసు కస్టడీ ద్వారా 30 రోజుల వ్యవధి అనుమతించబడుతుంది. చట్టంలో మార్పులు తీసుకువచ్చినప్పుడు ప్రస్తుత చట్టం గురించి శాసనసభకు తాలుసు అనే ప్రాతిపదికన ఈ కోర్టు కొనసాగుతుంది. మరో మాటలో చెప్పాలంటే, ఈ కోర్టు అనుపమ కులకర్ణి (1992 AIR 1768)లో ప్రకాశించినది, సెక్షన్ 167 ప్రకారం, గరిష్టంగా 15 రోజుల పోలీసు కస్టడీ కాలాని అందింస్తుంది, మేజిస్ట్రేట్ రిమాండ్ తదీ నుండి మొదటి 15 రోజులు మాత్రమే నిందితుడిని పోలీసులకు కస్టడీకి ఇవ్వవచ్చు. 15 రోజులకు మించి, రిమాండ్ ను జ్యుడీషియల్ కస్టడీకి మాత్రమే ఇవ్వవచ్చు.

సాధారణంగా, 15 రోజుల వ్యవధిని 30 రోజులకు పొంచినందున, UAPA పరిధిలోకి వచ్చే కేసులలో UAPA కింద ఉన్న కేసులలో దర్యాప్తు అధికారి (1992) 3 SCC 141లో పేర్కొనబడిన సూత్రాన్ని వర్తింపజేయడం ద్వారా పోలీసు కస్టడీని పొందవచ్చు. గరిష్టంగా, 30 రోజుల కాలానికి కానీ అదే రిమాండ్ అయిన మొదటి 30 రోజులలో ఉండాలి. ఈ విషయంలో, పోలీసు కస్టడీకి రిమాండ్ మంజూరు చేయడానికి సూత్రమే రోజుల సంఖ్యను పొంచారు. UAPA కింద కేసులలో మొదటి 30 రోజులు ఉండాలనే సూత్రం మార్చబడలేదు. సెక్షన్ 43(D)(2)(b) లోని రెండవ నిబంధన విషయానికొస్తే, ఇదే అనుపమ కులకర్ణి (సుప్రీం) లో చట్టంలో మార్పును తీసుకువస్తోంది. జ్యుడీషియల్ కస్టడీకి రిమాండ్ చేయబడిన వ్యక్తి మరియు NIA మొదటి 30 రోజులలో పోలీసు కస్టడీకి ఇవ్వబడలేదని, కారణాలు తొలియజేయడం మరియు ఆలస్యాన్ని వివరిస్తే, కోర్టు పోలీసు కస్టడీని మంజూరు చేయవచ్చు. రిమాండ్ ఆధారంగా ఒక వ్యక్తి జ్యుడీషియల్ కస్టడీలో ఉంటే, ఆ జుప్యాన్ వివరించే కారణాలపై, మొదటి రిమాండ్ తేదీ నుండి 30 రోజులకు మించి కూడా పోలీసు కస్టడీకి కోర్టుకు అనుమతి ఉండేలా చట్టంలోని నిబంధన మార్పు తీసుకువచ్చింది. ఉగ్రవాద నిరోధక చట్టంలోని సెక్షన్ 49 (2) అనేది AIR 2004 SC 3946 లో ఈ న్యాయస్థానం వ్యాఖ్యానించినది మరియు జ్యుడీషియల్ కస్టడీలో ఉన్న వ్యక్తి 30 రోజులకు మించి పోలీసు కస్టడీని కోరిన కేసు అయినప్పటికీ ఈ నిరోధక అప్పీలుదారు కేసును ముందుకు తీసుకోవలసిన మేము గమనించవచ్చు. దీనికి సంబంధించి, అప్పీలుదారు 14.04.2020 తేదీన లొంగోపయోగం తొలగిస్తోంది. అతను జ్యుడీషియల్ కస్టడీలో లేడు. 15.04.2020 తేదీన పోలీసు కస్టడీ కోరుతూ రిమాండ్ రిపోర్టుతో అతడిని

హాజరుపరిచారు. దీనిని మౌదల 30 రోజులలోగా రిమాండ్ర్ గా పరిగణించి తొలుత 7 రోజుల పాటు రిమాండ్ర్ కు ఆదేశించారు. ఆ కాలం పోలీసు కస్టడీ అనే విషయంలో ఎలాంటి వివాదం లేదు. UAPA కింద నిందితుడిని జ్యుడీషియల్ కస్టడీకి, పోలీసు కస్టడీకి లేదా బయిల్ మంజూరు చేయడానికే మనం గమనించవచ్చు. విషయంలోని పోలీసు కస్టడీ కోరవచ్చిన, జ్యుడీషియల్ కస్టడీ ఉన్న కేసులకు మాత్రమే పరిమితం కాదనే వాదన ఉంటే, అది నిబంధనలను సఫలమైన నిబంధనలకు విరుద్ధమని, బయిల్ పొందిన వ్యక్తిని కూడా 30 రోజుల తర్వాత పోలీసు కస్టడీకి అప్పగించవచ్చని పేర్కొంది. ఇది ఆమోదయోగ్యం కాదు. 15.04.2020 తేదీన పోలీసు కస్టడీ మంజూరు చేయబడిన పిటిషనర్ యొక్క కేసు అనుమతించదగినది మరియు అతని కేసుకు అనుగుణంగా ఉన్న అప్పీలుదారు కేసు సర్కైనదిగా కనిపించడం లేదు.”

12. పై నిబంధనను, సుప్రీంకోర్టు నిర్దేశించిన నిష్పత్తినో చదివితే, చట్టంలోని 43 D (2) (b) యొక్క రౌండవ నిబంధన కోరిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1973 లోని సెక్షన్ 167 (2) కింద సాధారణ నియమానికి మినహాయింపు అని సఫలమవుతుంది. అలాంటి దరఖాస్తును చేయడంలో జాప్యానికి సరియైన కారణాలు ఉంటే ముప్పై రోజులకు మించి పోలీసు కస్టడీకి దరఖాస్తు చేసుకోవచ్చని సఫలం చేసింది. నిందితుడు జ్యుడీషియల్ కస్టడీలో ఉన్నట్లైతే, దరఖాస్తును దాఖలు చేయాలనేది మాత్రమే ఆంక్షలు. నిందితుడికి బయిల్ వచ్చినా లేదా జ్యుడీషియల్ కస్టడీ మార్తయినా, దరఖాస్తు నిర్వహించబడదు.

13. మౌదల 30 రోజుల వ్యవధిలో జాతీయ దర్యాప్తు సంస్థ ఒక దరఖాస్తును దాఖలు చేసిన తర్వాత, దరఖాస్తును పంపకపోవడానికి సరియైన కారణాలు ఉన్నప్పటికీ, వారు తదుపరి దరఖాస్తును పంపలేరని, చట్టంలోని సెక్షన్ 43 D(2) (బి) లోని రౌండవ

నోబంధనలలో ఉపయోగించిన పదాలకు వీరుద్ధంగా ఉందనో పోలిషనరల్ తరఫు న్యాయవాదో వాదించారు. ముప్పై రోజుల ప్రారంభ రోమాండ్ వ్యవధిలోగా NIA అటువంటి కస్టడీని కోరనల్లయితే మాత్రమే, అటువంటి దరఖాస్తు నోరవహించబడుతుందనో బాంబే హైకోర్టులో పైన సూచించిన తీర్పు ఆధారంగా అప్పోలుదారుల తరఫు న్యాయవాదో ఈ వాదనను ముందుకు తీసుకోవలారు. ఇదో చట్టంలోని సెక్షన్ 43 D(2) (b) లోని రౌండవ నోబంధన ఉద్దేశానికే వీరుద్ధం. బాంబే హైకోర్టు ధర్మాసనం పట్ల ఎంతో గౌరవంతో, మేము అటువంటి సూత్రంతో ఏకీభవించడం లేదు మరియు అటువంటి సూత్రానిని రౌండవ నోబంధన కింద చదవలేము. ముప్పై రోజులలో బహుళ దరఖాస్తులను దాఖలు చేయడానికే NIAకు అర్హత ఉన్నప్పుడు, వారు సరియైన కారణాలు ఉంటే అటువంటి దరఖాస్తును 30 రోజులకు మించి తరలించవచ్చు మరియు 30 రోజులలో పోలీసు కస్టడీ ప్రొక్షకారానిని పొందిన తర్వాత, అటువంటి రౌండవ దరఖాస్తు నోరవహించబడదనో, దానికే ఎటువంటి ప్రతిఘటన లేదు, ఇదో హామీబద్ధమైన నోబంధనకు మినహాయింపు ద్వారా ప్రత్యేక నోబంధనకు వీరుద్ధంగా నడుస్తుంది. పోలిషనరల్ తరఫు న్యాయవాదో వినోపించిన వాదనలు అవాస్తవం. ఇంకా, ఈ కేసులో, 19.01.2023 తేదీన రోమాండ్ తీసుకోబడింది మరియు 21.01.2023 తేదీన రోమాండ్ పూర్తయింది మరియు అప్పోలుదారులు జ్యుడీషియల్ కస్టడీలో ఉన్నప్పుడు మాత్రమే రోమాండ్ మంజూరు చేయబడింది.

14. అంతేకాకుండా, ఈ కేసు యొక్క అర్హతలకు ఎటువంటి సవాలు లేదు మరియు పోలిషనరు తరఫు న్యాయవాదో ఈ ఉత్తరము యొక్క అర్హతలను తాము సవాలు చేయడం లేదనో నిష్పాక్షికంగా అంగీకరించారు. అయితే, ఇప్పటికే ఒకసారి పోలీసు కస్టడీని పొందిన NIA, సరియైన కారణాలతో ముప్పై రోజులకు మించి మరో దరఖాస్తును దాఖలు చేయడం సరికాదనదో వారి మనోవేదన. ఇలాంటి వాదన ఆమోదయోగ్యం కాదనో అభిప్రాయపడ్డారు. అందువలన, అప్పోలుకు ఎటువంటి అర్హతలు లేవు.

15. ఫలితంగా, అప్‌పీల్ కౌంటర్‌వేయబడుతుంది. పౌండ్రింగ్ లో ఉన్న ఇతర పీటర్‌షన్లు ఏవైనా ఉంటే, అవి ముగించబడతాయి.

_____
ఎం.లక్ష్మణ్, న్యాయమూర్తి

_____
జి.అనుపమ చక్రవర్తి, న్యాయమూర్తి

తేదీ: 09.02.2023

kvm